

«Необхідність інноваційного прориву й оцінення його реалістичності потребують визначення його реальних загроз. Їх класифіковано на внутрішні й зовнішні. Перші уособлюють тренди, які відображають утвердження де-факто національної політики деєтатизації інноваційних трансформацій в економіці; обмеження ролі ефективних факторів формування інноваційно спрямованого виробництва впливом іноземних ТНК і ПШ з боку нерезидентів. Інтенсифікація географічної та економічної еміграції кваліфікованого кадрового ресурсу, інтелектуального капіталу формуватиме перспективу закріплення за вітчизняною сферою науки функції насамперед імітації та незначного пристосування до місцевих умов виробництва технологічних процесів, які будуть побічним продуктом знаннєвої моделі економіки в розвинутих країнах.

Загрози зовнішнього походження порівняно обмеженіші за структурою, проте значно істотніші за значенням. Оскільки спостерігається скорочення зовнішнього інвестиційного попиту на високотехнологічний продукт вітчизняної промисловості, втрата сировинного фактора забезпечення позитивного тренду економічної активності вітчизняних резидентів знакові для вітчизняної економічної системи з точки зору формування як внутрішнього результату кінцевого виробництва, так і зовнішнього підсумку торговельно-економічних і фінансово-інвестиційних відносин на міжнародній арені.

Перелік, а головне зміст можливостей задля інноваційного прориву зумовлено здебільшого особливостями й результативністю розбудови системи інноваційного відтворення національної економіки. Йдеться про вже набуті, а не успадковані можливості реалізації масштабних загальноекономічних завдань, зокрема у сфері інноваційного оновлення й технологічної трансформації. Так, можливість адекватної відповіді на внутрішні й зовнішні інноваційні виклики зосереджена у процесах, які свідчать, що країна вже набула власного досвіду організації інноваційного процесу на макрорівні, сформовано перспективи розширення напрямів, меж і ступеня міжнародного технологічного співробітництва через використання діючих на двосторонньому й регіональному рівнях форм торговельно-економічного партнерства.

Перспективу розвитку вітчизняної індустрії наукоємного виробництва подано у вигляді сформованих економічних сценаріїв, етапів реалізації кожного з них, а також рамкових умов. Так, прагнення до збереження наявної моделі організації інноваційного розвитку національної економіки, відтворення системи промислового виробництва шляхом адаптації на внутрішньому ринку імпортованих техніко-технологічних інновацій, якісної

модернізації виробничої бази, розширення формату відтворення інноваційної системи передбачено реалізувати в межах трьох прогнозних сценаріїв: відтворення інерційного розвитку інноваційних процесів у економічній системі (песимістичний), формування імітаційного механізму інноваційних перетворень у межах економічної моделі наздоганяльного розвитку (базовий), сценарій інноваційної трансформації виробництва за випереджальною моделлю розвитку економіки (оптимістичний).

Кожен передбачає проходження трьох етапів і виконання відповідних їм організаційно-економічних передумов, результативність і загальноекономічне значення реалізації яких визначатиме досягнення рамкових умов, окреслених на рівні семи показників інноваційного, виробничого, інвестиційного складників трансформування індустрії наукоємного виробництва.

Компромісний, виходячи з реалій і потреб технологічної модернізації економіки, прогнозний сценарій розвитку наукоємної індустрії деталізовано за допомогою розробки й обґрунтування основних напрямів модернізації, а також цільових економічних індикаторів досягнення бажаних результатів кожного з них. Таким чином, встановлено, що головне у технологічному оновленні й трансформаційних зрушеннях у структурі наукоємного виробництва – це інноваційна трансформація національної економіки; посилення інноваційної спрямованості сфери промислового виробництва; підвищення результативності інфраструктурного забезпечення розробки і використання інновацій; посилення інноваційного потенціалу людського ресурсу до генерації нових прогресивних знань; удосконалення керування інтелектуальною власністю; розбудова високотехнологічного виробництва техніко-технологічних новацій; інтеграційний поступ у глобальний інноваційний простір.

Комплексне використання даного механізму трансформаційних зрушень у зазначених напрямках визначатиме позитивна динаміка економічних процесів, які є основою запропонованих для економічного аналізу 12-ти цільових індикаторів: наукоємність ВВП; інноваційна активність; частка витрат на інновації в обсязі реалізованої промислової продукції; питома вага промислових підприємств, де впроваджено інновації; питома вага інноваційної продукції у структурі промислового випуску; частка малих підприємств у загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції; інвестування нематеріальних активів у структурі капітальних інвестицій промисловості; коефіцієнт винахідницької активності; питома вага високотехнологічного сектору; частка інноваційної високотехнологічної продукції в обсязі промислової реалізації; частка високотехнологічного

експорту у структурі загальнопромислового; покриття експортом імпорту високотехнологічної продукції.

Виокремлено сильні й слабкі сторони інноваційно-технологічного процесу, можливості, імовірні загрози постають важливими характеристиками, які визначають контури сучасної системи технологічного оновлення виробництва. Проте вони неперманентні, за умови чітких та економічно виважених кроків у формуванні нової технологічної основи промислового виробництва, їх можна значно знівелювати саме в частині негативного або недостатнього впливу на перебіг і результативність становлення індустрії наукоємного виробництва.

Отже, структуризація трансформаційного процесу відповідно до знаннєвого, інноваційного, інвестиційного складників дозволяє об'єктивно оцінити його реалії та перспективи. У частині аналізу реалій головний висновок такий: трансформаційні перетворення визначені здебільшого внутрішнім ресурсом інноваційного й інвестиційного складників.

Якщо ж відносно структурної трансформації ефективність застосування останніх буде значно залежати від результативності залучення й адаптації зовнішнього фактора (використання технологічного й організаційного досвіду, ринкова експансія тощо), то результативність структурного впливу знань визначатиме, насамперед, ефективність формування й інтенсивність використання нових знань саме всередині країни, що не передбачає ігнорування глобальних трендів у сфері актуальних напрямів пошукових і прикладних наукових досліджень. Оскільки внутрішній ринок наукоємної продукції інноваційний у незначній мірі, а ринок зовнішній готової продукції з України такого технологічного рівня потребує зовсім небагато, зацікавленість нерезидента в інвестуванні національної наукоємної індустрії визначено тепер і буде визначено надалі насамперед якісною відповідністю технологічної довершеності виробничих активів країни-реципієнта базовому технологічному рівню економіки країни-інвестора» *(Одотюк І. Вітчизняна індустрія високих технологій: знаннєві, інноваційні, інвестиційні фактори її формування і розвитку // Вісник НАН України. – 2011. – № 11. – С. 31–33).*